

ÉNEKLŐ ISKOLÁK – 1950, 2020

70 éve indult el hazai közoktatásunkban az első ének-zenei általános iskola

*„(...) az az iskola, amely mintaképe lehet minden
általános iskolának, ha teljes embert akar nevelni.
Szaporítása lassanként megoldana egy
csomó másképp megoldhatatlan kérdést (...).”*
Kecskemét, 1960. november 2.

Kodály Zoltán

A 2020-as év jubileumi év. Éppen 70 évvel ezelőtt, 1950-ben alakult meg Kecskeméten az ország közoktatásában elsőként az olyan általános iskola, ahol mindennap énekeltek-zenéltek a tanulók, majd a későbbi években ezek az iskolák szereztek világhírnevet a magyar ének-zene oktatásnak. Eredményeiket igazolja, hogy az itt megvalósuló zenepedagógiai módszer, az un. Kodály-módszer felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség jó Megőrzési Gyakorlatok jegyzékébe, 2016. december elsejei dátummal.

A nemzetközi elismerés és a jubileumi évforduló jó lehetőséget ad Egyesületünknek arra, hogy felhívjuk a figyelmet az ének-zenei általános iskolákban folyó hatékony és eredményes munkára, aminek során a szakszerűen és fokozatosan felépített tananyaggal, megfelelő gyakoriságú óraszám mellett, a megfelelő képzettséggel rendelkező énektanárok vezetésével az itt tanuló gyermekek életre szóló tudást és érzelmi nevelést kaptak és kapnak napjainkban is.

Egyesületünk, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület tagjai a művészeti nevelés széles palettáját képviselik óvodától az egyetemig, és általában több diplomával rendelkeznek. Többségükben még ahhoz a nemzedékhez tartoznak – akiket bár gyermekként –, de még személyes élmények fűznek a kodályi zenepedagógiához.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület megalapításakor, közel két évtizeddel ezelőtt, működésének céljaként a következőket fogalmazta meg:

„Kodály zenepedagógiai hagyományának ápolása, a kor nevelési elvárásait figyelembe vevő pedagógiai kezdeményezések (...) publikálása és a közoktatásban való hasznosításának elősegítése. (...)”

Egyesületünk e célok megvalósítása érdekében folytatja tevékenységét a következő területeken: nevelés és oktatás, tudományos igényű ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, és a kulturális örökség megóvása.

A 2010-ben első alkalommal akkreditált tanár-továbbképzési programunk bemutatása óta közvetlenül is tapasztaljuk, hogy a társadalom nagy része előtt, a magas iskolai végzettséggel rendelkezők –, sőt még a zenei szakemberek előtt is mára már egyre kevésbé ismert Kodály Zoltán holisztikus szemlélete a gyermekkori művészeti tevékenységek életre szóló pozitív hatásáról és a zenei nevelés életminőséget meghatározó szerepéről.

„Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel. kidolgozott 30 órás akkreditált tanár-továbbképzési programunkban éppen ezért különös gonddal vettük figyelembe korunk társadalom-, és természettudományi vizsgálati eredményeit, valamint a 21. század társadalmi és nevelési kihívásait is.

Képzési programunkkal, könyv kiadványainkkal, DVD filmjeinkkel és egyéb oktatási segédanyagainkkal Kodály Zoltán napjainkban is érvényes és hatékony zenei nevelési koncepciójára kívánjuk felhívni a figyelmet és gyakorlati foglalkozásokon be is mutatjuk azokat.

Tanár-továbbképzéseink során egyben biztosítjuk annak a lehetőségét is, hogy a gondosan és igényesen elkészített oktatási segédanyagaink, kiadványaink a résztvevőkön keresztül eljuthassanak saját iskolájukba is, nevelési értekezletre, az iskolai könyvtárakba, szülői

értekezletekre, hogy minél több ember megismerhesse a hagyományörző és egyben korszerű művészetpedagógiai metódusokat.

Az interneten megjelenő, nagy olvasottságú www.parlando.hu, zenepedagógiai folyóiratban megjelenő cikkeink bemutatják a kodályi zenepedagógia sokirányú hatását korunk új kihívásainak tükrében is.

Ezt jelzik már címükkel is megjelent írásaink, például: „Az életminőség és a kodályi zenepedagógia” (www.parlando.hu, 2018/8. sz.), „A kodályi zenepedagógia szerepe a családalapításban és a gyermekvállalásban” (www.parlando.hu, 2019/2 sz.), valamint „Ének-zenei általános iskolák, mintaiskolák a közoktatásban és a tehetséggondozásban” címmel megjelent írás (www.parlando.hu, 2019/4. sz.).

A Psalmus Humanus Egyesület „Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel kidolgozott 30 órás akkreditált, integrált tanár-továbbképzési programja differenciáltan kínál lehetőséget a tanárok érdeklődésének, a növendékek adottságainak, valamint az intézményük hagyományainak leginkább megfelelő művészetpedagógiai módszerek kiválasztásához a napi iskolai munkában.

A különféle művészeti metódusok segítséget adnak

- a kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozásához,
- az átlagos képességűek kibontakoztatásához,
- a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásához és
- a fogyatékossgal élők társadalmi beilleszkedéséhez, amennyiben biztosítják számukra az eredményes ének-zene tanításhoz szükséges feltételeket a hazai közoktatásban.

A 2020-as jubileumi év alkalmából Egyesületünk megkereste, majd nagy örömünkre teljes mértékű támogatást kapott a Kecskeméti Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kar Vezetőségétől, hogy a régebben Kecskeméti Református Tanítóképző Intézetnek elnevezett intézmény gyakorlóiskolai tanárának, Nemesszeghy Mártának, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola alapító igazgatónőjének tiszteletére (aki itt kezdte el pedagógusi pályafutását), az ősz folyamán az intézet épületének egyik és már pontosan megnevezett szobájában állandó kiállítást rendezzünk be, és emlékére a szobát is átnevezve róla. Valamint lehetőséget kapunk arra is, hogy a kiállítás megnyitását emlékűnnepség megrendezésével kapcsoljuk össze.

Az emlékűnnepség alkalmával Nemesszeghy Márta egykori lakóházának falán lévő emléktáblát is meg kívánjuk koszorúzni, ahogyan ezt tettük 2003. október 11-én a Iskola alapító igazgatónőjének, Nemesszeghy Mártának halálának 30., és születésének 80. évfordulója tiszteletére Kecskeméten, a Budai utca 14. szám alatti ház falánál.

Visszatérve napjaink eseményeihez, legutóbbi alkalommal a 70. jubileumi évforduló évében, 2020. március 6-8-ig ismét alkalmunk volt tanár-továbbképzést tartani HANGRÓL HANGRA... AZ IFJÚSÁG KÓRUSÉNEKLEÉSÉÉRT címmel a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA és a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület közös szervezésében. Az ország különböző részeiből érkező tanítók, ének-zene tanárok Adaptációs terveikben számoltak be a képzésen szerzett tapasztalataikról, amelyek közül többük dolgozata a [www.parlando](http://www.parlando.hu) 2020/3. számában TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN címszó alatt elolvasható.

Budapest, 2020. május 19.

K.Udvari Katalin
gordonka- és szolfézstanár,
a Psalmus Humanus
Művészetpedagógiai Egyesület
alapító elnöke (2002),
a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola
legelső osztályának egykori tanulója (1950–1958)

Tehetséggondozás Kodály szellemében
Válogatás a „Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel kidolgozott
tanár-továbbképzési programunk előadásainak prezentációjából

1. K.Udvari Katalin:

Kodály Zoltán (1882–1967) zenepedagógiai öröksége a magyar zeneoktatásban

Bővebben...

http://psalmusarts.hu/assets/psalmus_kepzes_2020.pdf

2. ZENÉL A HÁZ (2007) kisfilm

Pécsi Sebestyén Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Iskola
Tanár: Vass Veronika

Operatőr: Páll Zsolt
Vágó: Kertai Gábor
Hang: Schneider Péter
Rendezte: Kovács István és Sárközy Fanni

<https://www.youtube.com/watch?v=tqZrptKe5yA>

3. Dr. Pásztor Zsuzsa:

Zenei munkaképesség-gondozás

Mi a zenei
munkaképesség-gondozás
(ZMG)?

A Zenei munkaképesség-gondozás keletkezése Kodály Zoltán nevéhez fűződik, aki az 1950-es évek végén elsőként figyelt fel a zenével foglalkozó fiatalok és felnőtt művészek körében sűrűn előforduló foglalkozási ártalmakra és erőteljesen sürgette a megoldást.

A Zenei munkaképesség-gondozás a zenélő emberek egészséges életmódprogramja és életfilozófiája, a foglalkozási ártalmak megelőzésének pedagógiája. Célja a zenélő emberek helytállásának segítése hivatásukban és mindennapi feladataikban

Bővebben....

<http://psalmusarts.hu/assets/zenei-munkak%c3%a9pess%c3%a9g-gondoz%c3%a1s.pdf>

4. Kaibinger Pál: Zeneoktatás a gyógypedagógiában. Az ULLWILA színes kotta alkalmazása

Bővebben...

http://psalmusarts.hu/assets/zeneoktat%c3%a1s_gy%c3%b3gypedag%c3%b3gia.pdf

5. Dr. Pásztor Zsuzsa: A zenei munkaképesség-gondozás eszközei a sajátos nevelési igényű gyermekek zeneiskolai oktatásában

Bővebben....

<http://psalmusarts.hu/assets/sni-psalmus.pdf>

6. Dr. Kovács Henrik: Lippogo Folk (LippoZoo mozgásfejlesztés)

Kodály Zoltánt a néptánc-oktatásról kérdezték a „Táncművészet” c. folyóirat legelső számában (1951. szeptember, 11-12. oldal):

(...) A néptáncot is be kellene vezetni az iskolák tananyagába? Kodály válasza: „Sőt, már az óvodában el lehetne kezdeni a táncoktatást.(...) Így valóban elérhetnénk, hogy a népdallal együtt vérünkkel, anyanyelvünkkel válik a tánc is. Az, aki gyermekkorában együtt nő fel a magyar táncokkal, meglelt ember korában is csak azt, vagy elsősorban azt táncolná, amit megtanult, megszokott, amit a sajátjának érez.”

A képzési program célja: a magyar néphagyomány mozgáskultúrájának alapját jelentő tánc és játékhagyomány eredeti funkciójának újrafelfedezése – az elmúlt évtizedek kutatási eredményeinek bemutatása. Minden alkalommal az elméleti előadást gyakorlati foglalkozás követi.

Lippogo Folk és LippoZoo testnevelés, néptáncórákra javasolt és otthon is végezhető gyakorlatok, amelyek a következő közösségi média csatornákon megtekinthetők:

[Lippogó Folk](#) és [LippoZoo mozgásfejlesztés](#)

7. Válogatás a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület kiadványaiból, oktatási segédanyagaiból és publikációiból

Dr. Locsmáncsi Miklósné Várady Klára:*

A Pécsi Sebestyén Általános és Zenetagozatos Iskola, Budapest tevékenységének a bemutatása – a Pro Renovand Cultura Hungariae „Kodály Zoltán Szakalapítvány” felhívására készült díjnyertes tanulmány – 1998

*A tanulmányt készítette: dr. Locsmáncsi Miklósné Várady Klára, aki a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola alapító legelső osztályának volt növendéke, és aki felsőfokú tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Énektanár és Karvezetőképző szakán folytatta és fejezte be.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület oktatási segédanyagai:

„A zene mindenkié!” Kodály Zoltán (1882–1967) – DVD film

A 60 perces magyar nyelvű DVD film elkészítését, majd angol, német és francia nyelvre fordítását az UNESCO, illetve a Magyar UNESCO Bizottság, valamint az NKA támogatta.

„A zene mindenkié!” Kodály Zoltán (1882–1967) – CD 10 perc

Írta: K. Udvari Katalin
Szerkesztő-rendező: Dr. Pásztor Zsuzsas
Vágó: Lőrinczy Zoltán
Operatőr: Velez Gyula, Gadányi György
Hangmérnök: Csáki János
Kísérőszöveg: K. Udvari Katalin, Orosz Lajos
Fotó: Gadányi György, dr. Kökény János
Embléma: Simon András
Tipográfia: Dobó Nándor

<https://www.youtube.com/watch?v=-yKGrdLig3c>

Integrált művészeti nevelés az iskolában és a családban. – Könyv A5, 155 oldal, 2006

*K. Udvari Katalin: MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI KINCSESTÁR –
Válogatás dr. Maróti Gyula (1912–2000) a Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA)*

alapító főszerkesztőnek magán dokumentum-gyűjteményéből.
PÜSKI KIADÓ, 2015 – Könyv B5, 350 oldal, hangzó CD melléklettel

Tehetséggondozás Kodály szellemében- A/8591/2016
PAT Továbbképzési program (30 óra) Képzési segédanyag
Szerkesztette: K.Udvari Katalin

A PARLANDO zenepedagógiai folyóiratban megjelent írások:

„*Tehetséggondozás Kodály szellemében*” – 30 órás akkreditált tanár-továbbképzési program

A képzési program vezetője: K.Udvari Katalin

[A képzési program elméleti kidolgozása.](http://www.parlando.hu) www.parlando.hu – 2018/6. sz. – (3/1)

[A képzési program a gyakorlatban.](http://www.parlando.hu) www.parlando.hu – 2018/7.sz. – (3/2)

[Életminőség és a kodályi zenepedagógia.](http://www.parlando.hu) www.parlando.hu – 2018/8.sz. – (3/3)

[A legutóbbi képzésen résztvevők beszámolójából.](http://www.parlando.hu) www.parlando.hu – 2020/3.sz.